Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237. Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 54. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 26-го ЛЮТОГО 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 54. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 26, 1953. VOL. LXI

ЗВІЛЬНИЛИ КЕРІВНИКА „ГОЛОСУ АМЕРИКИ"

Вашингтон. — Департамент стейту звільнив тимчасово діючого керівника „Голосу Америки" Алфреда Мортона за те, що він не слухав заборони використовувати матеріяли написані комуністичними авторами або їхніми попутниками. Його відправив з його становища підсекретар стейту ген. Валтер Беделл Сміт після того, як Мортон вислав був довірочну записку до Адміністрації Міжнародних Інформацій, яка існує при департаменті заявивши, що він не погоджується з забороною. Діставши відомість про тимчасове звільнення, Мортон негайно вибрався з Ню Йорку до Вашингтону для обговорення цієї справи з ново призначеним директором „Голосу" Робертом Джансоном. Дехто думає, що звільнення Мортона прийшло внаслідок слідства, веденого над „Голосом Америки" сенатором Джозефом МекКарті. Сенатська слідча комісія закинула Мортонові, що він послугується писаннями письменника Гаверда Фаста, який минулого тижня відмовився сказати перед комісією, чи він комуніст. Мортон прийшов до „Голосу Америки" 1 жовтня 1952 р., залишаючи становище керівника Американської Радієвої Корпорації. Джансон, обіймаючи становище загального директора всіх урядових закордонних інформацій, заявив, що він „розгляне основно працю „Голосу" і справи сполучені з його агенцією.

Палата схвалила $300,000 для слідкування за підривними ґрупами

Вашингтон. — Палата Репрезентантів ухвалила 315 голосами проти 2 найбільшу досі дотацію, бо $300,000 на слідство проти підривних груп, веденого комісією неамериканських діянь. Головне вістря слідства під теперішню пору звернене проти проникання каледжів і університетів комуністичними елементами за спонукою деяких професорів. Тому, що в кількох університетах звільнено професорів за приналежність до Комуністичної партії, провідні виховники країни почали критикувати владу за „полювання на чарівниці", як вони казали. Одначе в сенатській підкомісії внутрішньої безпеки сен. Вільям Е. Дженнер покликав на свідка професора д-ра Вільяма Г. Вітерса з Квінс Каледж, Н. Й., який доводив, що небезпека від підривних елементів в Америці це не уявлена небезпека, а дійсна тому, що цим рухом керує Москва. Подібна дебата в долі гострому вони велася і в Палаті Репрезентантів, заки прийшло до голосування над висасигнуванням $300,000 на дальше ведення слідства.

Половина економістів на службі уряду

Вашингтон. — Конгресмен Джан Тейбер, подав до відома, що половина учених економістів Злучених Держав находиться на платній службі федерального уряду. Конгресмен Тейбер це голова комісії для асигнування фондів на витрати. Він каже, що уряд втримує 2,498 економістів, а це завелике число і він хоче зменшити його до менше ніж двісті. Зменшення кількости учених на службі зменшить витрати федерального уряду на $40,000,000 річно, бо тут іде не тільки про платні професорів, але й стенотипістох та членів різних комісій, на яких чолі стоять економісти, твердить конгресмен. Як приклад, в яких ділянках уряд затруднює економістів, Тейбер згадує повітряні сили, де прийнято 124 таких учених.

23 поліцаїв звільнено зі служби за охорону незаконних грачів

Ню Йорк. — Із 29 поліцаїв, обвинувачених в охороні провідника підпільної гри, Гаррі Гроса, двадцять три були признані винними і їх звільнено зі служби. Гаррі Гросс, який діставав коло 20,000,000 річно на різнородні незаконні заклади й лотерію і його брат Джек, добровільно посвідчили, що вони підплачували обвинувачених поліцаїв, даючи їм добрі хабарі на те, щоб вони охороняли їх від переслідування поліцією і судами. Свідчення Гроссів було складене перед судейською слідчою лавою в Брукліні. Слідство велося шість місяців, доки не доведено обвинуваченим вину. Звільнення з поліційної служби може стати підставою до поставлення поліцаїв під суд за поламання законів. Врати Гросси засуджені судом за ведення підпольних домів гри і незаконної лотерії.

АДВ. РОМАН СМУК ЧЛЕНОМ ДИРЕКЦІЙНОЇ РАДИ ЗУАДК

У вчорашньому повідомленні про загальні збори Злученого Українського Американського Допомогового Комітету і з виборе нової Управи ЗУАДК через недогляд пропущено ім'я заслуженого і довголітнього провідного члена Управи ЗУАДК адв. Романа Смука, колишнього заступника голови й тепер знову обраного на члена Дирекційної Ради ЗУАДКомітету.

САМОГУБСТВО КОЛ. СЕНАТОРА РОБЕРТА М. ЛА ФОЛЕТА

Вашингтон. — Колишній ісенатор з Віскопсін, Роберт М. ЛаФолет, поповнив самогубство стрілом з револьвера в своїм домі. Він прожив 58 років. Його колишній секретар, Вілбур Войгт, заявив, що причиною самогубства була розпука після втрати здоров'я. Заки ЛаФолет наклав на себе руку, він потелефонував до своєї жінки, що була на зібранні Червоного Хреста, щоб вона прийшла додому. Приїхавши жінка застала чоловіка неживого в купальні, а побіч нього револьвер. ЛаФолет захворів був на удар серця кілька років тому і його забрали до шпиталю. Останніми часами він знову жалувався на слабе здоров'я. ЛаФолет, звісний під іменем „Боб" — це син славного колись „прогресивного" сенатора того самого імени, прозваного „Воюючий Боб". Молодий Боб був обраний сенатором після смерти батька в 1925 році і був „перевибраний тричі, заки його не переміг в 1946 р. Джосеф МекКарті. Він очолював „прогресивний" рух. Як сенатор, молодий Боб вславився веденням слідства в справі поправи робітничих відносин і платні, очолюючи Комісію Громадянських Вольностей.— Старий „прогресивний" рух ЛаФоллетів — це той рух, що його очолював недавно віцепрезидент Генрі Воллес. Прогресивний рух ЛаФоллетів — це не той рух, спільного з комунізмом, хоч „Воюючий Боб" створив був з нього „третю партію" і кандидував на президента в 1924 році, одначе провалився.

ПРЕЗИДЕНТ АЙЗЕНГАВЕР В ТОВАРИСТВІ ЗАКОРДОННИХ СТУДЕНТІВ

Студенти із 30 чужих країн, які приїхали до Ню Йорку на пресове форум, відвідали Білий Дім у Вашингтоні і при цій нагоді відфотографувались в товаристві президента Айзенгавера. Очевидно, що в цьому гурті не могло бути замкнених за залізною заслоною українських студентів.

Президент прийняв закордонних студентів, що приїхали на „Форум" до Ню Йорку

Вашингтон. — През. Айзенгавер сердешно привітав групу студентів з 29 закордонних країн. Вони приїхали на публічні дискусії, улаштовані для студентів середніх шкіл видавництвом „Н. Й. Геральд Трибюн" в тижні, що починається 21 березня. Студенти зібралися в квітничку рож перед бюром президента, де він привітав кожного поданням руки. Студенти були одягнені в народних одягах їхніх країн. Групу студентів представив президентові головний редактор „Н. Й. Геральд Трибюн", Вайтло Рід і його члени родини видавців. Після розмови з президентом студенти оглянули Білий Дім, а потім Капітоль. — Президент вибирається на кінець тижня на малий відпочинок до міста Августа, у стейті Джорджія, де буде грати гольф на площі перед готелем, а в неділю ввечір повернеться до столиці. Це перший відпочинок президента від інавгурації 20 січня.

Обговорюють можливості спротиву проти совєтського режиму

Ню Йорк. — На зібранні, скликаним „Домом Волі" в Клюбі Тавн Голл, виступала ціла низка промовців з-поміж політичних утікачів з-поза залізної заслони. Між ін. промовляв Стефан Корбонський, що втік з комуністами опанованої Польщі в 1947 р. і тепер є головою активного комітету Польської Політичної Ради в ЗДА. Він виявив, що два керівники польського повстанчого руху в комуніст. Польщі „добровільно" піддалися комуністичній владі з кінцем грудня минулого року в переконанні, що Америка справді береться за визволення поневолених народів, як це розголошено було під час виборчої кампанії. Корбонський подав імена тих провідників поляків, а саме Й. Ковальський і С. Ссико. Комуністичний уряд розголосив признання тих керівників польського підпільного руху на доказ, що цей рух розкладається. З інших промовців на зібранні в Клюбі Тавн Голл помітні: д-р Ян Папанек, кол. чеський делегат до Об'єднаних Націй і монс. Бела Варга, кол. спікер угорського парляменту.

Нові втягнення до Конґресового Рекорду виступів про Україну

Вашингтон. — В Конгресовому Рекорді в останніх днях появилась низка нових втягнень з виступів про Україну. Між іншим, до Рекорду з 16-го лютого втягнено на пропозицію сенатора Джана Кеннеді з Массачусетс декларацію українців того стейту, підписану о. В. А. Каськовим та М. Рісілем, видану з нагоди святкування роковин самостійности і соборности Української Народньої Республіки. Сенатор Кеннеді в своїх вступних завваґах додав, що „ми шануємо тих відважних чоловіків і жінок, що борються за свою національну незалежність". До Рекорду з 18-го лютого втягнено, на пропозицію сенатора Герберта Гомфрі, втягнено цілу промову проф. Лева Добрянського, голови УКК, виголошену ним ще на 5-тому Конгресі Американських Українців в липні минулого року, при чому сенатор Гомфрі дав дуже цінні свої власні завваги про Україну та боротьбу українського народу за волю і незалежність.

ЕВРОПЕЙСЬКІ КРАЇНИ ПОГОДЖУЮТЬСЯ НА ДАЛЬШІ ЗАХОДИ ДЛЯ ОБ'ЄДНАННЯ

Рим. — Міністри закордонних справ шістьох західноевропейських країн, які вже створили частинну европейську господарську спільноту на підставі пляну Шумана і є в стадії творення европейської оборонної спільноти, одноголосно прийняли вчора в принципі голляндську пропозицію, щоб поступово скасувати всі митні кордони та створити один спільний ринок для обміну всіми добрами, як його вже створено для сталі і вугілля. В нарадах беруть участь міністри закордонних справ Франції, Німеччини, Італії, Бельгії, Голляндії та Люксембургу. Перед ухвалою голляндської резолюції західно-німецький канцлер і міністер закордонних справ д-р Конрад Аденауер звернувся до всіх учасників нарад з гарячим закликом, щоб їхні країни приспішили ратифікацію договору про европейську оборонну спільноту, вказуючи на інтенсивну весняну підготовку Совєтського Союзу і його сателітів. Прийняття голляндської резолюції для створення спільного ринку для всіх продуктів і дібр становить новий важливий крок вперед для дальшого об'єднання Европи, хоч сьогодні ще важко передбачити, коли така резолюція може бути здійснена. В поінформованих колах вважають, що це забере ще щонайменше п'ять років заки можна буде практично скасувати митні кордони між поодинокими країнами.

„Заморські" китайці можуть посилити протикомуністичний фронт

Вашингтон. — Секретар оборони Ш. Е. Вілсон незадовго розглядатиме плян притягнення до спільної протикомуністичної акції десятьох мільйонів китайців, які проживають в південно-східній Азії, — в країнах, що знаходяться поза обсягом влади комуністів. Про ці задуми заявив директор військової допомоги ЗДА ген.-майор Дж. Олмстід, який недавно повернувся з трьохтижневої подорожі по країнах Далекого Сходу, які отримували військову поміч від ЗДА. Ген. Олмстід твердить, на підставі своїх численних розмов з діячами китайських „заморських" скупчень, що ці китайці можуть придбатися до зусиль націоналістичного уряду на Формозі. Тому, на думку Олмстіда, необхідно збільшити військову і грошеву допомогу китайським націоналістам, щоб вони могли відповідно об'єднати й побільшити свої сили. При тій нагоді Олмстід ствердив, що поміч від ЗДА йде відповідно до власних зусиль окремих країн, з узгляднениям особливих потреб тих країн, що тепер знайшлися в зоні військової загрози. Назагал постачання зброї йде задовільно, хоч амуніції не вдається постачати нарівні з іншими військовими матеріялами, тому навіть Корея відчуває недостачу амуніції. Вже підраховано, що лише за самий грудень минулого року вислано в заморські країни озброєння на 304 мільйони долярів. З того Близький Схід і Африка отримали військових матеріялів на 16 мільйонів дол., Азія і Тихоокеанські країни — на 51 мільйон. Пляновується випродукувати в рамах пляну Взаємної Оборонної Допомоги озброєння на 10 більйонів долярів, при чому продукція відбуватиметься не лише в ЗДА але й закордоном. „Заморські" китайці не повинні бути позбавлені опіки, бо вони за останні роки все більше схиляються до націоналістичних переконань, хоч раніш між ними було багато прихильників червоного уряду. Особливо це помітно між численними китайцями на Філіпінах, в Індокитаї, Малаях і Індонезії. Ці групи можуть не тільки оподаткуватися в користь націоналістичного уряду, але й посилити кількість його війська. Так, наприклад, лише китайська колонія в Філіпінах може постачити дивізію війська для Чан Кай-ші. Досі китайські націоналісти на Формозі отримали від ЗДА військового виряду на 100 мільйонів долярів, а усі азійські і Тихоокеанські країни — на 584 мільйони. Ген. Олмстід висловив задоволення з насліддів військового вишколу 252,000 вояків наземних сил на Формозі, — це враження торкається теж і вишколу інших родів зброї.

АЙЗЕНГАВЕР ПРИВІТАВ СЕСІЮ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ

ПРЕЗИДЕНТ В НАДІСЛАНОМУ І ПРОЧИТАНОМУ ПОСЛАННЮ ВИСЛОВЛЮЄ НАДІЮ, ЩО О.Н. СТАНУТЬ „ЕФЕКТИВНИМ ІНСТРУМЕНТОМ МИРУ"

Об'єднані Нації, Н. Й. — Голова Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, канадійський міністер закордонних справ Лестер Б. Пірсон, відкрив вчора другу частину її сьомої сесії, відчитуючи при цьому надіслане послання від президента Айзенгавера, в якому він вітає делегатів та висловлює надію, що Об'єднані Нації станут „ефективним інструментом миру", так як того очікує від них ввесь світ. В посланні президента сказано: „Мені приємно привітати в З'єдинених Державах делегатів на сьому сесію Об'єднаних Націй. Об'єднані Нації вже багато довершили. Я сподіюся, що вони зростуть в силі та станут ще більш ефективним інструментом миру. Досягнення справедливого миру є основне для всіх тих вартостей, що роблять життя вартісним. Це завдання охоплює не тільки творення колективної безпеки; воно викликає нашу інтелігенцію і наш ідеалізм на цілому широкому фронті людської активности. Делегати на це Зібрання мають велику нагоду двигнути вперед справу миру. Вашим нарадам світ приглядатиметься з глибоким заціkавленням та з високими надіями. Я бажаю вам успіху". Вчорашнє відкриття і засідання Генеральної Асамблеї тривало тільки десять хвилин і опісля його відложено до чергового дня, в якому вже почнуть працю поодинокі комітети і комісії. Політичний Комітет почне свою працю, правдоподібно, від розгляду корейської проблеми, хоч ані Америка ані жадна інша країна не внесла в цій справі нічого нового. Теж жадна з делегацій не виявила ще своїх дальших плянів, але загально сподіються, що совєтський міністер закордонних справ при найближчій нагоді видвигне справу Формози, домагаючись засуду американського рішення, щоб дати китайським націоналістам вільну руку до нападу на китайський суходіл. На відкритті сесії було приявних тільки двох міністрів закордонних справ, совєтський і норвежський, а інші країни були заступлені своїми постійними представниками. Проте, в нарадах сподіються участи теж інших міністрів, включно з англійським секретарем закордонних справ Іденом, що має приїхати до Ню Йорку у березні.

Англійський генерал вірить у можливість стримання совєтської атаки

Гілден, Німеччина. — Командант північного відтинку союзницької оборонної лінії в Европі, англійський генерал сер Річард Гейл, заявив, що він вірить у можливість відбиття совєтської атаки на його відтинку фронту. Його віру підтримує та обставина, що англійські, бельгійські і голляндські війська переходять вишкіл вживання атомової зброї, який відбувається під американським керівництвом. Він заявив, що „певне число атомової зброї стоїть до вжитку його війська", та що атомовою зброєю можна буде послуговуватися в тактичних цілях на випадок совєтської агресії. Від коли совєтська атака стала „можливою можливістю", казав ген. Гейл, союзні команданти вірили, що зрівноважити совєтську перевагу в людях можна тільки при помочі атомової зброї. Хоч ЗДА продукують і атомові гармати, то англійські військові знавці вірять, що важніше тактичне бомбування атомовими бомбами за атомову артилерію. Совєти ще не мають в Німеччині такої військової сили, що вже тепер могли б почати напад.

Англійці збільшують видатки на армію

Лондон. — Англійський міністер оборони граф Александер заважав у парляменті збільшення видатків на оборону країни. Ці видатки перевищатимуть на 145 мільйонів долярів військовий бюджет в минулому 1952 році. Видатки на армію зростуть на 140,000,000 долярів, а на розбудову військових споруд в Европі призначена збільшена сума на 5,000,000 долярів. Міністра оборони підтримав і міністер війни Антоні Гед, який заявив, що одинадцять англійських дивізій були б „дуже розтягнені", коли б прийшлося виконувати англійські зобов'язання на континенті. Він говорив також про нову англійську зброю: про протитанкові гранати, які важать тільки 21 унцію, але мають силу найсильніші протитанкової зброї, якої вживали в останній війні. Ці гранати можна вистрілювати із звичайної рушниці.

НОВІ ПРОЯВИ ПРОТИНАЦІОНАЛІСТИЧНОЇ ЛИХОМАНКИ В ПІДСОВЄТСЬКІЙ УКРАЇНІ

Підсовєтська преса українською мовою приносить нові прояви протинаціоналістичної лихоманки, яка охопила большевицьких окупантів України та не дає їм, виходило б, ні спокійного дня, ні ночі. Українській „буржуазний націоналізм", що його большевики впродовж свого терористичного панування в Україні вже стільки разів „розгромлювали" і „ліквідували", не знати яким чином тепер знову завис страшною зморою над „безмежно відданими великому Сталіну" комуністичними вождентами, бо годі інакше виснити ту гістерію, з якою в кожному числі підсовєтської преси закликається до „пильности" і „безпощадної боротьби" власне проти українського націоналізму. В одному тільки числі „Радянської України" з 25-го січня ц. р. подибуємо аж три статті на ці теми. В редакційній статті п.з. „Всемірний розвиток критики і самокритики — основа успіхів в науковій роботі", поміщеній на 1-шій сторінці, м.і. читаємо:

„Не виконують належної їм ролі в справі розвитку критики й самокритики численні журнали та інші періодичні видання наукових установ та вищих учбових закладів. У наукових журналах, „Наукових записках" дуже рідко порушуємо дискусійні питання, мало критикується наукові праці, що вийшли у світ. На сторінках цих видань рідко виступають відомі вчені з критичним оглядом праць в тій чи іншій галузі, які б виховували наукову молодь в дусі високої принципіальности, сприяли широкому розгортанню боротьби думок. Рідко виступають учені із працями, що викривають і спростовують суб'єктивістські та інші буржуазно націоналістичні погляди, які проникають в радянську науку, прояви ідеології імперіялістичної буржуазії та її агентури — українських буржуазних націоналістів та космополітів".

В тому самому числі в доношеній статті про „Магічний диплом" оповідається довгу історію „якогось Іваночка", який із здобутим в 1945 році на університеті в Празі дипломом з філософії потрапив дістатись на лектора в різних партійних організаціях у Львові і Станиславі та навіть деякий час на Львівському університеті „пропагував ворожі нам націоналістичні погляди, зокрема погляди ватажка українського буржуазного націоналізму Грушевського".

В ще іншій статті-репортажі якогось В. Беляєва про („Львів молодий") автор не тільки признає, що „піонери і комсомольці допомагали активістам і воїнам радянської армії виловлювати і ліквідувати націоналістичні банди, залишені в радянському тилу гестапо й емісарами Вашингтону і Лондону", що „католицькі монахи... спільно замуровували в старовинних монастирських нішах ящики з американськими кольтами, з англійськими гранатами, гвинтівки і американські автомати, з яких націоналістичні бандити вбивали з-за рогу вірних синів радянських патріотів", але й перестеріга, що багато з тих „націоналістичних бандитів", мовляв, „побоюючись помсти народної, втекли звідси на захід в обозах вермахту" та що „приховалась там, на заході, разом з ватажками націоналістичних банд міська знать" та „бродять десь по Америці і Англії" ті, що „ніколи не простить українському народові того, що він їх вигнав".

Таке й подібне майже в кожному попередньому і наступному числі. А в двох числах тієї ж „Радянської України", з 31-го січня і 1-го лютого, надруковано величезний розділ „Купівля і продаж" з нового роману Юрія Смолича „Світанок над морем", де „розповідається" — як це сказано в редакційному вияснені — „про події 1918-1919 рр. на півдні нашої країни: франко-англо-американську інтервенцію в Одесі, Миколаєві та Херсоні, про антинародну, зрадницьку діяльність лютих ворогів радянського народу — українських буржуазних націоналістів" та про „героїчну боротьбу радянського народу проти загарбань імперіялістів, полчищ інтервенції та жовто-блакитної контрреволюції".

З усього виходить виразно, що всі ці справи там знову актуальні.

ЮГОСЛАВІЯ ВІДСТУПАЄ ВІД КОЛЕКТИВІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Београд. — Югославський комуністичний уряд рішив відступити від дальшої колективізації сільського господарства та постановив приступити до творення західного типу кооператив, як основний організаційний інструмент для сільсько-господарської продукції, признаючи тим самим неуспіх дотеперішніх колективізаційних заходів. Справа колективізації має в Югославії вже свою довгу історію. Початково югославські марксистські теоретики йшли за прикладом Москви та намагались обернути югославських селян, які становлять 70 відсотків населення країни, в колгоспних рабів. Але при цьому вони натрапили на рішучий спротив з боку селян, що разом з посухами, було одною з головних причин того, що в Югославії майже щорічно повторюються загроза голоду. Тепер, виходило б, марксистські теоретики рішили признати свою поразку в боротьбі з селянством та залишити дальші колективізаційні намагання, розв'язуючи навіть деякі з уже створених колективів. Згідно з інформаціями, в Югославії вже було коло 7,000 колгоспів і з того вже одну тисячу розв'язано. В новому рішенні югославського уряду щодо припинення колективізації добачується одночасно господарські, як і політичні мотиви. Ці останні пояснюються головно бажанням здобути підтримку селянства для уряду, замість дотеперішньої його боротьби проти уряду, як теж дальші заходи лібералізації югославської системи для ще більшого відмежування від совєтського державного рабовласництва.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered an Second Class mail Mater at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 auhtorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НОВИЙ ЕТАП

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет відбув минулого тижня свої чергові, вже четверті загальні збори, започатковуючи ними — як це було сказано в звітах та підкреслено в дискусії — новий етап своєї праці, що повинна проходити під знаком суспільної опіки в Америці і на інших континентах. Така вимога часу і обставини. В Америці, хоч тут існує багато інших організацій, які у відповідній мірі займаються допомоговою і харитативною працею для своїх членів, проте потреба такої скоординованої і плянової суспільної опіки, яку може повести тільки ЗУАДКомітет, більше ніж наявна. Між нами є незабезпечені матеріяльно старші віком люди, зокрема між новоприбулими, є непрацездатні, суспільної опіки потребують діти й молодь, потрібна теж інституція, в якій можна б дістати допомогу, раду й пораду та оборону в усіх можливих випадках. Розвиток і забезпечення такої суспільної опіки заповнить велику прогалину в нашому спільному житті, надасть йому більшого і глибшого змісту та буде побажаним доповненням і рівновагою для політичної, культурної, господарської й інших ділянок нашого життя.

Ще більше потрібна ця наша суспільна опіка для понад 20,000 українських залишенців в Німеччині й Австрії та для тисячів наших братів і сестер, розкиданих лихою долею по всіх бездоріжжях світу. Хто ж інший мав би виявити для них більше серця та щедрої руки, як не ми, ця мала частина одного великого українського народу, одних з яких доля вже раніше, а інших в останньому так ласкаво обдарила усмішкою американської волі? Вістка про найповніше розгорнення цієї суспільної опіки напевно дійде і до наших братів за залізною заслоною та скріпить їхню віру і їхні надії на краще майбутнє.

З чим вступає ЗУАДКомітет в новий етап своєї праці? В його касі є неповних 40,000 долярів, тоді як тільки мінімальний бюджет на наступний рік передбачено на приблизно $120,000. Проте, вже самі загальні збори виявили, що наявна сума в касі не може перерішувати справи. ЗУАДКомітет починав свою працю дослівно з нічого, але впродовж десяти років він потратив видати на допомогу один і чверть мільйона долярів та виконати суспільну, допомогову й переселенчу працю, яка не має прецеденту ані в нашій історії, ані прикладу між іншими національностями, якщо брати до уваги наші обставини. ЗУАДКомітет не має в цій хвилині великих матеріяльних засобів, але він має моральний капітал, який повинен стати вихідною базою для здобуття не тільки тих мізерних 120,000 долярів, що їх передбачено в бюджеті на наступний рік, але й нових мільйонів, що відповідали б нашим харитативним потребам і нашій національній гідності.

Очевидно, що в цьому новому етапі своєї праці ЗУАДКомітет повинен використати ввесь багатющий досвід минулого та поробити всі можливі заходи, щоб усунути недомагання і скріпити всі позитивні сторінки. Нова управа виявляє в цьому відношенні багато доброї волі й рішучости. Таку саму добру волю повинен практично виявити і ввесь український загал по цей і по той бік океану. Найважливіше заінтересування працею Комітету та всебічна її підтримка, включно з доброзичливою, конструктивною критикою, повне наладнання співпраці між ЗУАДКомітетом та всіми без вийнятку нашими центральними й місцевими організаціями через масове членство в ЗУАДК, абсолютне виключення зайвої і шкідливої конкуренції та заступлення її співпрацею і конструктивним змаганням в праці, все це потрібне в першу чергу, щоб ЗУАДКомітет міг здійснити ці величезні завдання, які стоять перед ним сьогодні та які ще можуть стати завтра.

Харитативно-допомогова праця не має такої атракційности, як її мають інші ділянки наших суспільних проявів, зокрема політична. Проте, наш загал повинен завжди пам'ятати, що власне харитативна праця належить до тих, яка ублагороднює кожну іншу та яка допомагає дійти до кінцевої Великої Мети. Бо рятуючи українських живих людей, ми в скромній, але реальній та ефективній формі рятуємо й Україну!

НАРАДИ АСАМБЛЕЇ О. Н.

Є одна особа, яка глядить на Об'єднані Нації оптимістично. Як дивно воно не виглядає, але тою особою є Андрей Вишинський, совєтський міністер закордонних справ, очевидно, як вірити його власним словам.

Прибувши на наради Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй Вишинський тим разом не хотів поділитись з репортерами ніякими новинками, але додав, що „ніякі новини — найкращі новини". Проте, запитаний, чи він думає оптимістично про Асамблею, він відповів: „Завжди!"

І не диво, таж Об'єднані Нації стали для Кремля найкращим міжнародним форумом для їх цинічно-брехливої пропаґанди та паралізування усіх засобів демократичних націй для заведення порядку і миру в світі. Кремль не є теж в Об'єднаних Націях, щоб там діяти згідно з постановами та духом чартеру цеї міжнародної установи, а тільки на те, щоб спинювати діяльність О.Н. і ширити роздор між вільними народами.

Таке буде пробувати Вишинський робити теж і тепер. Тільки не знати, з чого почне наступ. На це він не хотів навіть натякати, що знов вказувало б, що він тим разом не почувається таким сильним як давніше. Мабуть надіється сильного наступу на Совєти, і то з різних боків. Тому теж не виключене, що Вишинський прибув на наради Асамблеї з якимсь новим підступом, з якоюсь новою „мировою" пропозицією, що знов може відноситись в першу чергу до справи замирення в Кореї.

Перша частина нарад Генеральної Асамблеї О.Н. з 1952 року покінчилась 22 грудня м. р. Зроблено різдвяну перерву теж і тому, щоб дати змогу перебрати владу новому президентові ЗДА. Друга частина тих нарад почалася цього вівтірка. „Динамічна політика" нової адміністрації готова, як надіються, дати себе відчути в Асамблеї, чи в Раді Безпеки, а вибухового матеріялу назбиралось тепер багато. Республіканська адміністрація заговорила ж за „визвольну політику", розв'язання рук Чан Кай-ші на Формозі й бльокаду червоного Китаю. До того деякі держави вже зголосили свою готовість підперти протести проти СССР в справі антисемітизму.

Всі ті речі належали б властиво до Ради Безпеки, подібно, як і корейська проблема. Тільки совєтське вето не допускає там до їх вирішування. Отже з конечности їх обговорюють в Генеральній Асамблеї. Але Асамблея може про ті всі справи дебатувати і висказувати свої опінії, але не може їх вирішувати. Але й те вважають вільні нації здобутком, як нема кращої розв'язки. Певно, це чисте безглуздя, коли в Асамблеї радить у справі війни в Кореї Кремль, який спричинив цю війну і ніяк не хоче повинуватись більшості членів Об'єднаних Націй. Але інша розв'язка — це війна вільного світу з СССР, себто нова світова війна, а до неї демократії ніяк не хочуть допустити.

Микола Чубатий

ІСТОРИЧНІ ПРОМАХИ

В серії статтей під заголовком **„Криза в українознавчих науках"**, що були поміщені в „Свободі" у вересні минулого року, я виявив глибоке занепокоєння, що молоде покоління виховане по цій стороні залізної завіси й середнє та молодше покоління інтелектуалів совєтської школи зачинають тратити зв'язки зі здобутками історичної науки, що їх створили три покоління українських істориків. З одного боку винищування „історичної буржуазної школи Михайла Грушевського" по році 1930 під Совєтами, з другого боку брак нормально зорганізованих українознавчих студій поза Совєтами в результаті дали це, що поважні шари освічених людей, дехто навіть з формальним науковим ступенем, не знають на чім стоїть українська історична наука.

Мої побоювання виявляються правильні та більше трагічними ніж мені самому у вересні минулого року видавалося. 9 та 10 січня помістив у „Свободі" проф. Світозор Драгоманов дві величезні статті на тему **„Европейський Центр Культури і Росія"**, в яких він реклямує общерусскій проєкт студій Европейського Центру Культури, заложеного Европейським Рухом на тему „Европа та Росія". Інтересне в якім напрямі мають йти студії Росії того Ліберального Европейського Центру Культури"? Наведу слова проф. Драгоманова: „Плян встановляє такі рішальні історичні чинники. **Історична Росія мала послідовно чотири столиці: Київ, Москва, Петербург і знову Москву (СССР). Ці чотири столиці символізують чотири різні моменти у взаєминах між Росією та іншими країнами.** Далі плян дає характеристику тих чотирьох діб: Київської „Росії" (IX-XII), Московської „Росії" (XIII-XVII), Петербурзької „Росії" (XVIII — XIX), Совєтський Союз. Автори відзначають — пише проф. Драгоманов, що **„перша російська традиція суто европейська", бо київська „Росія" основана в IX ст. скандинавами,** родичами тих, які в цю добу осіли в Нормандії та Сицилії. Вона отже основана на германічній традиції рівности вільних людей..."

„З монгольською навалою в XIII стол. — продовжує проф. Драгоманов — „Росію" відділено від Европи. Московські князі стають васалами Золотої Орди, зростають монгольські впливи... Абсолютизм царів розвивається як знаряддя релігійної місії „Святої Росії..."

„Петербурзька „Росія" (XVIII-XIX) реорганізується по европейському при Петрі I. Старі традиції переслідуються... Культурно Росія росте, XIX століття для Росії — те, чим Відродження для Заходу: розвивається література, музика. У філософії панує німецький вплив (марксизм). Проте в XIX ст. в добі націоналізму, в Росії одна проти одної стоять дві тези, для „західняків" „Росія" може стати модерною нацією тільки в школі Европи: „Як Росія все наша мати, Европа наша друга мати" (Достоєвський „Щоденник письменника"). Для „слав'янофілів" Росія має окремішну місію на чолі слов'янських націй і „православного" християнства. Звідси систематична критика заходу, як частини індивідуалізму, якобінізму, і матеріялізму, які намагаються зруйнувати традиційний порядок і релігійне покликання Росії. „Росія потребує Москви, а Петербург — Росії" (Гоголь). Оце дальші погляди Европейського Центру Культури на Східну Европу виложені проф. Драгомановим; для них Східна Европа це Росія Київська, Московська, Петербурзька та Совєтська.

Проф. Драгоманов наводить теж історичну програму того ж Центру Культури щодо Совєтів. Для них це теж тільки комуністична Росія; ані одним словом не згадується, що це союз народів, ані слова про український нарід. Ось що передає про СССР проф. Драгоманов: „Російський комунізм, що вийшов зі західного марксизму, швидко зрусифікувався в імперіялізм, який мав найясніші успіхи в Азії. ... Після другої світової війни, **союзники Росії** бажають співпраці з нею. Факти цю співпрацю роблять ілюзорною: **Росія займає велику частину Европи, яку перетворює в сателіти.** В дипломатичних переговорах **Росія наче шукає** або прямої догоди з Америкою або розмов з англосаксами..."

Проф. Драгоманов підкреслює так головні моменти діючі в історії Росії. „Такі є вирішальні історичні чинники, **які характеризують Росію.** Але існують ще психологічні, як наслідок минулого. Вони в свою чергу „творять історію". Релігійний поділ між Римською Церквою і Православною... Візантійська спадщина... Монгольська окупація... Оксиденталізація Росії... До цих чинників, вже присутніх **в клясичній Росії,** пише професор Драгоманов, — **заснування СССР** додало нові джерела взаємного нерозуміння та взаємної ворожнечі. Так за своїми новими політичними догмами **офіційна Росія** проголошує захід „занепадницьким та гнилим"..."

Далі автор пише: „Такі погляди істориків — згуртованих в Европейському Центрі Культури для переведення Европейської Кампанії молоді. Вони мають в своїй основі загальнопоширену на заході термінологію: „Росія" для Заходу і по цей час означає те, що так називали до упадку царської Росії, після чого на цій території визволилися і створили власні державні політичні тіла — держави понад десяток вільних народів, серед них перший — український народ 20 листопада 1917 (!) року, який — **як зазначують цілком правильно автори пляну „Европа — Росія"** вже мав своє політичне тіло — Київську Русь, з суттєво европейською традицією, з якою борці за політичну волю українського народу не поривали і яку хочуть відносити ділами". Слово „Київська Русь" ужив проф. Драгоманов сам, бо плян Европейського Центру Культури говорить про „Київську Росію".

Тому, що останній уступ це вже власні погляди проф. Драгоманова ми мусимо ствердити, що **творці Европейського Пляну ніде не згадують, про яке-небудь політичне тіло українського народу — Київську Русь, тільки вважають Київську Росію, Московську Росію, Петербурзьку Росію, і знов московську совєтську Росію за чотири періоди одної і тої самої Росії, що мала спершу столицю в Києві, потім в Москві, потім в Петербурзі а тепер знов в Москві.** Так зрештою сам проф. Драгоманов виложив в своїх двох статтях, які стоять в противенстві до його неузасадненого заключення.

Дальше довідуємось, що датою визволення українського народу не було проголошення самостійности України 22 січня 1918, тільки акт проголошення федерації України з Росією 20 листопада 1917.

Хто тільки трошки орієнтується в історії Східної Европи, той відразу бачить, що поданий проф. Драгомановим історичний плян Европейського Центру Культури, це стовідсотковий общерусскій погляд на історію Східної Европи, в клясичній формі Іловайського чи Ключевського, для яких немає взагалі українського народу, а тільки один російський народ на цілім просторі східної Европи. Проф. Драгоманов говорить у своїм кінцевім слові тільки про термінологію „Росія" вживану ще деким на Заході, а на ділі автори того історичного погляду прийняли чисто клясичну общерусску схему самої історії Східної Европи та на ній хотять тим разом як „ліберали нової Европи" виховувати свою молодь.

Цей общерусскій погляд на історію східної Европи з повною неґацією українського та білоруського народу прийнятий ліберальним Европейським Центром Культури є більш реакційним навіть від історичних поглядів теперішніх провідних большевицьких істориків, Тарлє чи Грекова, як теж від поглядів американського історика Росії Вернадського. Ці останні принаймні не неґують самого існування українського народу, а тільки його початок виводять від потатарських часів, себто XIII століття, присвоюючи добу Київської Руси позірно всім трьом народам, а на ділі росіянам. Історичний студійний плян ліберального Европейського Центру Культури це клясичний історичний погляд з царських часів Валуєва.

На статті Драгоманова я не реаґував окремою статтею а тільки принагідно підкреслив небезпеку ширення помилкових історичних поглядів. У відповідь на це проф. Драгоманов написав нову статтю під заголовком „Непорозуміння чи перебільшений страх", в якій пере-

(Закінчення на стор. 4.)

РЕАЛІСТИЧНА ОЦІНКА

(Допис з Лондону)

„Московські дзвони голосніші за наші", — писав колись з немалим огірченням один із будителів України Пантелеймон Куліш. З цим фактом ви зустрічаєтесь у цілому світі: в науці, в літературі, в музиці, в політиці, в журналістиці. Поки ми, українці, жили під законами Валуєва і Юзефовича в царській Росії, „старший брат" міг під протекцією самодержавного режиму розвивати свою культуру коштом поневолених націй. Ці досягнення викликали в світі захоплення: імена Пушкіна, Достоєвського, Чехова, Чайковського, Мусорґського, Мендєлєєва загально відомі в світі. З трудом доводиться доказувати, хто Гоголь, що Сковорода — це продукт української культури, а не „рускій філософ" та що Максим Ковалевській, славний соціолог, родом українець. Всіх їх інерція імперіялізму зачислила до „русских".

Російські досягнення в науці і в мистецтві затулили перед світом той факт, що Московщина-Росія зосталася в своїй основі країною орієнтальною, не вважаючи на зовнішню европеїзацію, відсталою в своїй політичній культурі. Коли випустити з уваги цей факт, то ніяк не можна зрозуміти, чому саме в цій країні — в Московщині — переміг большевизм, і чому силами цього народу накинуто комуністичну російську диктатуру іншим народам, які того режиму не хотіли і проти нього боролися і борються. Европеїзовані росіяни ще й досі ображаються на слова, сказані одним освіченим французом — "Grattez la Russie — vous traverez la Tartare" (пошкребіть росіянина і ви знайдете татарина). однак нема причини ображатися: цим висловлена суть, що Росія в своїм політичним розвитку відстала від країн західної Европи і ближче стоїть до східних народів, де від віків панував деспотизм.

В Англії, як і в Америці, є значне число прихильників російської музики і літератури та балету. Ці прихильники російських досягнень готові забувати про політичні „недотягнення" Росії. Тому так тяжко вмістити в пресі цієї країни об'єктивну оцінку Росії і російської політики, бо всюди знаходяться у росіян „свої люди", які це виставляють, як „небажання співпрацювати" з вимріяною Росією Толстого, Турґенєва, або Римського-Корсакова.

Можемо з приємністю ствердити, що цими днями велика англійська преса дала нам доказ, що й тут іде переоцінка давно засвоєних поглядів і відбувається шукання правди про Росію. Недавно вийшов новий переклад знаменитих нарисів про Росію з доби царя Миколи I, що їх написав француз-маркіз де Кюстін, після свого перебування в цій імперії 1839 року. Оцінку цієї праці і порівняння царської Росії з Росією большевицькою дає щоденник „Манчестер Ґардієн" з 14 лютого ц. р. „Манчестер Ґардієн" пише:

„Паралелізм між досвідом його (Кюстіна) і пізніших відвідувачів це вражаюча пригадка, що багато з того, що ми вважаємо за основи совєтського комунізму, є наділі спадщина царської минувшини". І підозрівання, що кожний чужинець мусить бути шпигуном, як тепер є в Совєтській Росії, бачив де Кюстін за царя Миколи I. Уніформовані державні службовці, „людські автомати", зникання міністрів, що попали в неласку, фальшування історії Росії для політичних завойовницьких цілей, необмежена влада деспота, про яку й не снилося ніякому деспотові на Заході, — все це риси, спільні для Москви царя Миколи і царя Иосипа Віссаріоновича.

Кюстін, як пише „Манч. Ґардієн", помітив, з немалим здивуванням, що росіяни з приємністю, чи навіть захопленням і любов'ю виконують накази жорстокої деспотичної влади.

Англійський щоденник погоджується з думками Кюстіна, який твердив, що царська Росія мала, хоч може, й напів усвідомлену ідею завоювання світу. Тому Кюстін проповідував об'єднання Европи, щоб не попасти в російську неволю.

Европейцеві Кюстінові кинулося в очі марнування людського життя і потоптування людської гідности у досягненнях царської Росії і добрих сторін. „М. Г." цитує його слова: — „Я не кажу, що їх політична система не робить нічого доброго. Я тільки кажу, що вона виробляє це за надто високу ціну".

Недільний „Таймс" у Лондоні, з 15 лютого, містить статтю сера Дейвіда Келлі, бувшого посла Англії в Москві. Автор присвячує її розглядові російського імперіялізму і показує, що неросійські народи боролися проти комуністичної Москви і як помстила Москва на тих народах цей спротив. Згадує він у цій статті також українців (східних і західних) та показує всю облудність совєтського „федералізму", який в дійсности був і є небувалим у світі централізмом, що приводить народи до русифікації і навіть до фізичної смерти.

Сер Дейвід Келлі, як видно, поважно вивчив справу поневолених народів совєтської держави. Він ставить знак рівности між націоналістичним курсом царської Росії і Росії совєтської. Мало того: звертаючись до мусулманських народів Близького Сходу, між яким Сов. Москва веде свою пропаґанду, Келлі вказує на те, що за царського режиму тисячі мусулман могли відвідувати Мекку і були в контакті з своїми одновірцями в світі. Тепер навіть цього вони не мають, а їх релігійно-культурне життя під тиском Москви зовсім зруйноване.

Антисемітський курс комуністичної Москви Келлі уважає за зовсім „нормальний": Москва не може терпіти ніякого народу, що хоче зберегти свою окремішність. Жиди і при совєтському режимі свою індивідуальність зберегли і мають зв'язки з несовєтським світом. Цього Москва не хоче терпіти.

П. А.

Леонид Денисенко (Австралія)

З АВСТРАЛІЙСЬКОГО ЩОДЕННИКА

(8)

Спізнення транспорту наших експонатів дало мені змогу нарисувати ще одну картину — малюнок головної вулиці міста Калґурлі: Ганнанс стріт — названої в честь особи, що вперше відкрила тут золото.

Клімат Калґурлі сухий і здоровий. Тому й люди тут свіжі й здорові. Ще одно треба відзначити: Західня Австралія — це країна квітів.

Місто приймало нас дуже привітно: ми були на різних прийняттях, вечорах, уряджених в нашу честь. І всюди ми зустрічали теплу щиру приязнь. Зокрема велике співчуття виявляли калґурлійці до долі України, про яку я всюди і при кожній нагоді розповідав місцевим мешканцям. По вулицях міста я завжди ходив в українському вбранні. Вишита сорочка приваблювала увагу людей. Вони вже знали з виставки, кому вона належить, і тому я часто чув, як зупиняючись і дивлячись на мою вишиту сорочку, люди промовляли: „Юкреніян". Три дні підряд в місцевій газеті містилися статті про нашу виставку, в яких особливе місце посідав український відділ.

В одному з чисел газети я прочитав про те, яке враження справив український відділ на одну ученицю гімназії. Вихваляючи український відділ і захоплюючись експонатами українського народнього мистецтва, ця учениця так писала про мою скромну особу: „Молодий українець пояснював з великою терпеливістю та посвятою". Наш головний керівник виставки після цієї статті наказав іншим представникам більше занятися поясненням своїх відділів.

Від 10 години ранку до 10 години вечора безупинний натовп глядачів заливав наш відділ. Тисячі учнів і учениць організовано приходили на виставку. Я помітив, що всі учні мали в руках власноручно нарисовані контури різних европейських країн. На місці України був напис Росія. Я систематично брав ці мапки з рук кожного учня і швидко рисував на них кордони України. Учні охоче допомагали мені, і скоро на всіх мапках стояв напис „УКРАЇНА" і були відзначені кордони нашої землі.

Розповідаючи учням про Україну, я коротко характеризував природу, клімат, населення нашої країни, розповідав про історію і сучасний стан України, показував національний герб і прапор України.

... Увечорі прийшов на виставку голова міста. Побачивши здалека мої картини Калґурлі, він пропхався силою через великий натовп народу до нашого відділу і голосно виявив своє захоплення: „Дивіться, люди, той українець нарисував Калґурлі!" Мене засипали словами подяки і привітання. Голова міста вписався в мою пам'ятну книгу, а я наділив його літературою про Україну. Прощаючися, він сказав: „Австралія буде дуже щаслива, маючи цих людей-українців, що вміють творити такі чуда".

Тасманія

Погода була чудова. За годину лету над сріблисто-блакитними просторами моря наш літак приземляється в портовім місті Бурні, на північно-західньому побережжі Тасманії. Їдучи автобусом із летовища, звертаємо увагу на типовий тасманський характер природи: карлуваті деревця (рід чорного дерева) невеликими групами-кущами розкидані на прекрасних зелених узгір'ях. Хвилі океану ритмічно безупинно розбиваються об стіни надбережних великих скель. Загальний характер Тасманії гористий. Соснові дерева і свіжі зелені трави нагадують нам Европу. Тут багато мальовничих краєвидів з гірськими водоспадами та великими ріками з берегами, вкритими папоротниками ґіґантських розмірів. Клімат тут досить різкий, свіжий і холодний, порівнюючи з Австралією. Соняшні дні бувають рідко. Переважно віють холодні вітри, проте вони ні трохи не заважають тисячам місцевих людей користуватися пляжами. Тасманія — це штат туристики, щось в роді Швайцарії, — тому готелі тут дуже дорогі і дуже тяжко знайти кімнату..

Бурнс

Місто надзвичайно мальовниче! Це курортна місцевість, куди приїжджають люди на відпочинок з усього світу.

Відкриваючи виставку, голова міста особливу увагу звернув на мою найновішу картину будинку Тавн Голл в Бурні, де відбувалася наша виставка. На другий день місцева газета вмістила статтю про виставку, звертаючи особливу увагу на український відділ і окрему статтю про мою картину. Все це притягнуло величезну масу людей до нашого відділу. Питанням та окликам подиву не було кінця!

Між глядачами були й місцеві українці. Керівник виставки пан Рафтіс запросив одного українця і став його розпитувати про Україну, намагаючись перевірити правдивість моїх пояснень і інформацій. Відповіді українця цілком збігалися з моїми поясненнями, і тому пан Рафтіс цілком заспокоївся. Він нарешті зрозумів, що напади на мене з боку деяких представників відділів (зокрема польського) були викликані ворожим ставленням і ненавистю до України.

Виставка була відкрита і в суботу і в неділю. Працівники виставки не мали відпочинку і почали плянувати страйк. Вони хотіли втягнути до страйку і мене, але я не погодився і порадив порозумітися в різних спірних питаннях з паном Рафтісом.

... Сьогодні на запрошення директора місцевої гімназії я був присутній як гість на засіданні Ротарі Клюб. У кожного з присутніх була на грудях відзнака з малюнком зубатого колеса. Я познайомився тут з головою цієї організації. Він (з національности шотляндець) сказав мені, що цікавиться справами Східньої Европи і про Україну багато чув і читав. Українську справу він розуміє так, як розуміють її українці. Керівника виставки і мене було запрошено до столу Президії. Відкриваючи ювілейний обід, директор школи представив мене як представника українського відділу та українського мистця, згадуючи, що мої праці можна оглянути на виставці. Опісля директор школи представив пана Рафтіса.

... У Бурні виставку відвідало так багато людей, що в останній день виставки я вже не міг говорити, цілковито охрип і відчув біль горла від безперестанного говорення. Єдиним відпруженням від праці була година перерви на обід, під час якої я міг піти на берег моря, де я слухав з насолодою шум морських хвиль, жадібно вдихав повними грудьми свіжий повів чистого повідря і на кілька хвилин забував про все.

Після тижневого перебування в Бурні, виїжджаємо далі...

Лаунцестон

Це велике місто, розкинене в долині поміж чудових гір, вкритих вічними снігами.

Виставка приміщена в театральній залі Державної Бібліотеки. Хоч і мало було вільного часу, проте я все таки встиг нарисувати з натури оригінальну башту головної пошти.

В залю прибули голляндці, що двадцять років живуть тут. Своїм глибоким патріотичним почуттям вони можуть послужити нам за зразок. Одна голляндська родина, що складається з трьох членів, в скорому часі зорганізувала тут гарний голляндський павільйон.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою)

ВИРУБУЮТЬ КАРПАТСЬКІ ЛІСИ

Кожний окупант України старається в першу чергу винищувати ліси на Карпатських горах. Німці геть чисто виголили були деякі частини Карпат. Тепер те саме роблять московські окупанти. Вони тиснуть, щоб перевиконати пляни та вивозити якнайбільше дерева. „РУ" з 17 січня друкує такий допис про цю справу. „Прагнучи якнайшвидше здійснити ґрандіозні завдання, які поставила партія перед працівниками лісової промисловости, лісоруби, механізатори та інженерно-технічні працівники ряду лісопунктів тресту „Закарпатліспрому" беруть на себе нові, підвищені зобов'язання в соціялістичному змаганні. Колектив дільниці, де працює бриґада Івана Михайлюка, дає слова вивезти 6,000 кубометрів деревини до дня виборів у місцеві ради депутатів трудящих — 22 лютого. Підвищені зобов'язання взяли на себе і колективи Підполозького та Жденівського лісопунктів Свалявського ліспромгоспу". Але якось не чути про те, щоб ці окупанти дбали про залісьнювання тих місць, звідки вирубують дерево. Так виглядає комуністична господарка на чужих землях.

„БЕЗГОСПОДАРНІ" ГОСПОДАРІ

І. Дерновий, завідуючий сільським клюбом в селі Копані, Оріхівського району, Запорізької области, пише в „Радянській Україні" (24 лютого) про „безгосподарних керівників" колгоспу ім. Кагановича. „Досить сказати, що протягом року через безгосподарність і нерозпорядливість правління тут загинули десятки голів худоби — молоднята і тисячі штук птиці. Немає порядку в колгоспі і тепер. Плян нагромадження кормів на зиму не виконаний. Тимчасом багато ячної і вівсяної соломи та інших кормів залишилося в полі, погнило. Розпочате в колгоспі будівництво кількох тваринницьких приміщень до кінця не доведене. Наявних же приміщень для худоби не вистачає. В догляді за худобою допускається знеосібка" (значить доглядають всі і ніхто). Автор цього допису кінчає свої нарікання так: „Далі такого становища терпіти не можна. Треба рішуче поліпшити керівництво колгоспом ім. Кагановича".

„ПЕРЕДВИБОРНА" КОМЕДІЯ

Часописи пишуть про аґітацію, яку тепер ведуть з приводу виборів до місцевих рад, що мають відбутися 22 квітня. Але це не якась правдива виборча кампанія за тим, кого мають вибрати, бо ж голосується тільки на одну листу, — тільки аґітація за тим, щоб народ з більшою охотою працював на невільничих колгоспах та фабриках. Ось зразок такого допису. „В селі Хом'яківка, Чортківського району, на Тернопільщині, широко розгорнулась робота для підготовки до виборів у місцеві ради депутатів трудящих. Аґітатори розповідають про завдання хліборобів у п'ятій п'ятирічці і т. д." Подібно діється в кожній місцевості. В селі Шнирів, Брідського району на Львівщині. „аґітатори говорять про „радянський, найкращий і найдемократичніший у світі виборчий закон та про Сталінську конституцію". Але хто в це вірить?

„ЗАНЕДБАНИЙ КЛЮБ"

„Жителі с. Ходорів, Ржищівського району на Київщині, охоче відвідували б клюб, але, на жаль, працює він дуже погано. За минулий рік тут прочитано лише одну лекцію і проведено одну конференцію. Ніхто не подбав про ремонт приміщення і меблів, про завезення палива на зиму". Дописувач обвинувачує за те все завідуючу клюбом тов. Марусенко та районний відділ культурно-освітньої роботи". Тепер піде натиск згори, але важко змушувати колгоспників, щоб відвідували нудні клюби.

„НАЙПЕРЕДОВІША, НАЙПРОГРЕСИВНІША ЛІТЕРАТУРА В СВІТІ"

Кандидат філологічних наук О. Жигульов із Москви помістив довгий фейлетон у „РУ" (24 лютого) „Про типовість у літературі". Автор зачинає від того, що називає совєтську літературу „найпередовішою і найпрогресивнішою в світі". А тому вона така, бо про неї „дбають комуністична партія та особливо тов. Сталін". Дбає про неї також і тов Маленков. Він на з'їзді партії заявив таке: „Ідейно - художній рівень багатьох творів все ще багато посередніх, сірих, а іноді й просто халтурних творів". Так назвав Маленков. Жигульов тільки розвиває його думку і домагається, щоб совєтські письменники „писали типові твори", такі як колись писали в українській літературі „Шевченко, Франко, Вовчок, Коцюбинський, Леся Українка, Стефаник і П. Мирний". Але не каже він, що було б із Шевченком, коли б він тепер написав на новітню тему свій „Кавказ", „Сон", або „Розриту могилу"? Домагається Жигульов, щоб письменники писали „конфліктні „драми, бо драми без конфлікту виглядають блідо і не віддають вірно совєтського життя". Але тов. Жигульов забуває про те, що свого часу совєтські критики проголосили були засаду, що в Совєтах немає вже жадних конфліктів, бо большевики розв'язали всі людські проблеми. Тепер знову наказують авторам будувати свої драматичні твори на конфліктах, але драматурги бояться заторкувати цю ховзьку справу, бо бояться „ухилу", за який на Україні можна заплатити життям. „Нам потрібні радянські Гоголі і Щедріни, які б вогнем сатири випікали з нашого життя все неґативне, прогниле, змертвіле, все, що гальмує наш рух вперед", пише Жигульов. Але всі українські сатирики загинули, коли хотіли висмівати совєтську дійсність, і можна сумніватися, чи знайдеться хтось, хто відважився б писати сатири під совєтською владою, навіть тоді, коли цього взиває сам Маленков.

РЕЗОЛЮЦІЇ

4-тих ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ ДЕЛЕҐАТІВ ЗУАДК-у В ДНІ 21. ЛЮТОГО 1953 Р. У ФИЛАДЕЛФІЇ

1. 4-ті Загальні Збори Делеґатів ЗУАДК-у вітають увесь Український Народ на Рідних Землях, схиляючи голови перед його мужньою поставою в обличчі безпощадної політики винищування, що її проводить російський большевицький окупант.

4-ті Загальні Збори Делеґатів ЗУАДК-у пересилають своє привітання Українській Еміґрації в Европі та впевняють її, що ЗУАДК і надалі вважатиме своїм першим і головним завданням вести допомогу й опіку над усіми, хто, примушений обставинами, залишитися по той бік океану.

4-ті Загальні Збори Делеґатів ЗУАДК-у вітають все Українське Громадянство в ЗДА та в інших країнах українського поселення, закликаючи його і надалі якнайтісніше включатися у висоблагородну акцію любови ближнього, що її проводить ЗУАДК.

Загальні Збори ЗУАДК-ту вітають братів білорусів, а також словаків, грузинів, козаків та інші поневолені російським большевизмом народи, що бажають співпрацювати з нами. Збори доручають новій Екзекутиві ЗУАДК-ту продовжувати переговори в справі повного перейняття ЗУАД Комітетом заступництва цих еміґраційних національних груп перед Державним Департаментом і міжнародніми чинниками.

2. 4-ті Загальні Збори Делеґатів ЗУАДК-ту стверджують, що ЗУАДК успішно перевів акцію переселення з Европи до Америки понад 33,500 жертв воєнного лихоліття, але цим далеко не вичерпав свого завдання. Беручи до уваги, що в Німеччині й Австрії залишилося коло 26,000 українців, неспроможних переселитися і що те число збільшується новими втікачами з-поза залізної заслони; що велике число наших еміґрантів перебуває ще у Бельгії, Франції, Англії і в інших країнах, та що всі вони разом потребують допомоги й опіки ЗУАДКомітету; — беручи до уваги і той факт, що нові іміґранти в ЗДА потребують у численних випадках матеріяльної і правної допомоги,— Четверті Збори Делеґатів ЗУАДКомітету доручають новій Екзекутиві поширити і зміцнити допомогову працю нашого Комітету. Окрему увагу доручають Четверті Загальні Збори ЗУАДКомітету присвятити залишенцям в Австрії, науковим і культурним працівникам та й українським інвалідам.

Загальні Збори, стверджуючи з признанням вже дотеперішню активну співпрацю колишніх вояків - українців у ЗДА із ЗУАДКомітетом в ділянці допомоги українським воєнним інвалідам, закликають їх брати і надалі якнайактивнішу участь у збіркових акціях і переводити збірки на цю патріотичну ціль.

3. Загальні Збори Делеґатів ЗУАДКомітету вітають створення Першого Суспільного Осередку у Филаделфії і гаряче поручають засновувати такі осередки Суспільної Служби в усіх місцевостях скупчення українців у ЗДА для ведення Суспільної Служби серед українського громадянства.

4. Стверджуючи, що у харитативно-допомоговій акції ЗУАДКомітет спирається і надалі спиратиметься головно на жертвенність власного українського американського громадянства, Загальні Збори зазначують, що інші подібні установи, які переселили значно меншу скількість осіб і ведуть опіку над переселенням у далеко меншому маштабі, користувались фінансовою підтримкою американських фундаційних установ, зокрема Східно-Европейського Фонду, що зовсім поминув ЗУАДКомітет. Засуджуючи таку дискримінаційну систему розподілу фондів, Четверті Загальні Збори ЗУАДКомітету рішають повідомити про це своє становище Правління Східно--Европейського Фонду і всі зацікавлені цією справою чинники.

5. Четверті Загальні Збори ЗУАДКомітету висловляють свою щиру подяку і повне признання всім українським організаціям і окремим громадянам, які своєю жертвенністю і працею спричинились і спричинюються до діяльности і росту ЗУАДКомітету.

ПОДЯКА ЗУАДК УРЯДОВІ

На доручення Загальних Зборів Екзекутива ЗУАДК-у вислала телеграми з подяками за допомогу гуманітарно-суспільній акції ЗУАДК-у Президентові ЗДА, Державному Департаментові, ПЕП, Організації ПІГММЕ, Високому Комісареві для справ Втікачів при Об'єднаних Націях, Іміґраційним і Натуралізаційним властям та Організації КАРЕ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Перша Дирекція Українського Народного Дому.

В суботу 7-го лютого ц. р. в залі Бетговен Гол в Ню Йорку відбулися перші загальні Збори уділовців (шерозців) Українського Народного Дому в Ню Йорку. Присутніх було 55 осіб, що розпоряджали 356 уділами. Збори відкрив голова Тимчасового Комітету, інж. М. Лепкалюк, стверджуючи леґальність Зборів. Вибрано Президію Зборів в особах: Дм. Галичин, голова; І. Кедрин-Рудницький, заст. голови та інж. І. Когут і інж. В. Хамула, секретарі. Звіт з діяльности Тимчасового Комітету за час від 4 травня 1951 до 1-го лютого 1953 відчитав інж. І. Когут. У тому звіті представлено коротко і речево історію відновлених тому 20 місяців заходів придбати Український Народний Дім у Ню Йорку, не промовчуючи теж різних тіней і недоліків цієї акції. Скарбник П. Кучма склав фінансовий звіт. Почалася вся акція від першої збірки $248, переведеної на перших сходинах ініціяторів. Від того часу 144 уділовців купило разом 538 уділів на $13,485. Дальших 112 членів зложило задатки у висоті разом $1,507 на довжну суму $17,000. Окремо на адміністраційні видатки зібрано $590. Розходи за ввесь час були на суму $1,544. На день Зборів у касі є готівкою $16,824. Адв. С. Ярема пояснив статут, опертий на зразку купецької корпорації. — Виборча Комісія в особах І. Бакад, В. Баранецький, В. Вишиваний, Я. Гузар, М. Лисогір, Р. Лисяк і Є. Стахів запропонувала Дирекцію у складі 21 осіб, що їх вибрано в такому складі: (на три роки): 7 директорів: В. Баранецький, Д. Галичин, Я. Гузар, П. Кучма, М. Лепканюк, П. Стасюк і С. Ярема; (на два роки) 7 директорів: В. Бакад, В. Вишиваний, М. Комарницький, Д. Кульчицька, М. Лисогір, Р. Осінчук, С. Спринський; (на один рік) 7 директорів: Й. Гірняк, М. Івченко, О. Клюфас, І. Когут, М. Малетич, І. Кедрин-Рудницький, Є. Стахів.

У дискусії вияснено, що з організацій тільки наступні закупили більше число шерів: 1) Хор „Думка" 34 шери на суму $850 плюс $150 на адм. видатки; 2) УНСоюз 40 шерів на $1,000; 3) У. Спорт. Клюб 10 шерів на $250; 4) СУМА 10 шерів на $250; 5) Т-во Жидачів 8 шерів на $200; 6) У. Студ. Т-во 10 шерів на $250; 7) У. Театр. Група 5 шерів на $125 плюс $25 на адм. видатки; 8) „Дністер" 10 шерів на $250; і 9) ООЧСУ 10 шерів на $250. Із приватних осіб найбільшим уділовцем є П. Стасюк (52 уділи) потім Д. Кульчицька (40 уділів). Чистий дохід із різних імпрез був вплачуваний у формі уділів. Найбільше дискутантів гірко дорікали новій іміґрації, що знаходиться у далеко кращій ситуації, як була в своїх початках давня іміґрація, проте тільки в незначному відсотку наслідує давню іміґрацію щодо жертвенности на громадські цілі. Все ж, велика більшість уділовців У. Н. Дому є нові іміґранти, бо давні ставляться до цієї акції недовірчиво, зражені попередніми своїми невдачами в цій самій справі. З найважніших плянів на найближчу будуччину передбачується акцію спеціяльних збірщиків (50 до 100 осіб), що обіймуть коло 4,000 помешкань в Ню Йорку. Збори прийняли до відома звідомлення Тимчасового Комітету та доручили новій Дирекції взяти під увагу всі проєкти, що їх висували дискутанти.

Нова Дирекція відбула своє перше засідання в дні 18-го лютого ц. р. Після дискусії й обміркування різних кандидатур, вибрано такий склад Екзекутиви Ради Директорів: інж. М. Лепкалюк, голова; В. Бакад, 1. заст. голови; І. Кедрин - Рудницький 2. заст. голови; інж. І. Когут, секретар; П. Кучма, скарбник; інж. В. Баранецький, організаційний референт, проф. М. Лисогір, пресово-пропаґандивний референт; інж. О. Клюфас, голова і Я. Гузар, заст. голови Збіркової Комісії, та М. Комарницький, М. Малетич і Є. Стахів, Контрольна Комісія.

І. К.

Г. КИТАСТИЙ ВИСТУПИТЬ В Л. М. КЛЮБІ

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в найближчу п'ятницю 27-го лютого там відбудеться концерт бандуриста - композитора Григорія Китастого, з поясненнями до бандури. Початок о год. 7:30 ввечорі.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в радах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників!

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США Педагогічна Секція УВАН у США В суботу, 28. лютого 1953 р., о 7. год. веч., в приміщенні УВАН у США (11½ Вест 26 Ст., Ню Йорк) відбудеться **НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ**. Програма: Іван Крилов — „Антирелігійне виховання в Совєтській школі". Вступ вільний. — Керівництво Педагогічної Секції УВАН у США.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США ЧЕРГОВЕ ЗАСІДАННЯ Комісії УВАН у США для Дослідів над Пореволюційною Україною відбудеться в суботу, 28. лютого 1953 р., о 3-ій год. по полудні в приміщенні УВАН у США (11½ Вест 26 Ст., Ню Йорк). Доповідь: Проф. М. Ефремов — „ЕКОНОМІКА КУБАНІ". Вхід вільний.

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Тов. „Учительська Громада" в Ню Йорку відбудуться в суботу, 7. березня 1953 р., о 6. год., в будинку Академії при 9. вулиці. Порядок справ: 1) Відчитання протоколу; 2) Звіт уступаючого Виділу; 3) Дискусія над звітом і уділення абсолюторії; 4) Вибір нового Виділу; 5) Запити і внески.

Виділ.

Спорт

„СІЧ" — БЕЙОН 5 : 0 (0:0)

Елизабет. — Відплатні змагання за мистецтво з еспанською дружиною з Бейон мали у двох полуграх два зовсім різні обличчя, які віддзеркалює і циферний вислід, з тим застереженям, що в першій полугрі могло бути і 1:1, чи 2:2, або який інший, може й несподіваний вислід. Першу полугру з вітром еспанці заграли добре, часто загрожуючи воротам „Січі". На безробіття в тій полугрі обидва воротарі не могли нарікати, хоч більше стрілів на ворота віддав наш напад.

Добре прислужився нашій дружині Комарницький, який оборонив в 10 хв. гри поквапно подиктовану одинадцятку за ніби-фавль, за який, на нашу думку, досвідчений і добрий суддя карного копу ніколи не диктує. Мимо зусиль обох сторін, перша, дуже жива й багата в підворітні ситуації полугра закінчується безворітним вислідом. В другій полугрі „Січ" не допустила еспанців до голосу, пересиджуючи ввесь час на їхній половині. Їх воротар і дальше боронив з посвятою, але таки мусів п'ять разів скапітулювати. Перші ворота здобуває Сохан головкою по центрі Хижака. 10 хвилин пізніше Гук гострим стрілом підвищує до 2:0. Внедовзі центру Хижака Маркусь спрямовує в праве „віконце" і є 3:0. Дві хвилини пізніше по блискавичній акції Сохан - Хижак - Б. Фесак, цей останній викінчує — 4:0. Одна хвилина до кінця — Маркусь б'є наріжняк, Сохан є на місці і 5:0 закінчує змагання.

В „Січі" всі без вийнятку грали з охотою і жертвенно (крім воротаря в другій полугрі, бо . . . не дістав тоді ні одного стрілу!). Дуже добре зарепрезентувався Цоцко, який, хоч по довгій перерві (повернувся з війська) заграв першу полугру на помочі. Це цінний набуток для „Січі". Треба теж відмітити Коваля за його продуктивну гру тим разом на позиції помічника.

Вислідн двох попередніх змагань: З Ірі в Нюарку „Січ" здобула нерішений вислід 0:0, а в себе дома перемогла Вислу з Пасейку 6:3, ворота здобули по три Маркусь і Сохан.

„Січ" має дотепер 8 змагань виграних, 4 зремісовані і 1 програні; відношення точок 20 : 6.

(яз)

• РОЗШУКИ •

МИКОЛУ ЛУЦІВ

з села Годів, повіт Зборів, пошукує його сестра **НАТАЛКА (замужем ГУДИМА).** Кожну вістку про нього прошу слати на адресу:

NATALIA HUDYMA
208 North Street,
New Britain, Conn.

Василя ЛИСЕНКА, років 30, який в останньому часі перебував у Филаделфії просимо негайно зголосити місце свойого побуту до Канцелярії ЗУАДКомітету. Хто знав би його адресу, просимо подати її до:

United Ukrainian American Relief Committee Inc.
P.O. Box 1661, Phila. 5, Pa. USA

МАРІЯ КУЗИК пошукує свою тітку **КАТЕРИНУ ФЛИС** і також **ІВАНА ФЛИСА** з с. Залужа, пов. Любачів, Зах. Україна. Моя адреса: **KUZYK MARIA,** Pacific Ave. st. 719. Fort William, Ont., Canada.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Дітройт, Міш.

З життя станиці Братства Дивізійників

Недавно основано Станицю Братства кол. Вояків І УД-УНА в Дітройті. Вже відбуто ширші сходини членів Станиці, на яких інж. Р. Крохмалюк виголосив дуже цікавий доклад про І Українську Дивізію УНА, ілюстрований знимками. Станиця нав'язала контакт із іншими комбатантськими організаціями, тобто із ОбВУ і Станицею б. Вояків УПА, і з ними співпрацює.

7 лютого ц. р. Станиця улаштувала просфору для членів Братства і їх родин. Крім цього участь у просфорі взяли двох священиків та представники двох вище згаданих організацій. Витиснув сльози в очах у декого зворушливий момент, коли Голова Станиці, д-р В. Прокопович, звертаючися до почесного, вільного місця, яке було заставлене для упавших наших Друзів — як велить український старовинний звичай — накладав на тарілку кутю і просив їх засісти з нами до цісї Святої Вечері. Перед очима душі пройшли, згадались Друзі, які відійшли від нас, виповнивши на полі слави свій обов'язок супроти Батьківщини, а нам залишили заповіт довести до успішного завершення діло, за яке Вони зложили свої буйні, молоді голови.

Підчас просфори члени і гості зложили $ 75.00 на інвалідів І УД-УНА.

І. Л.

Доклади для американців

Писати про конечність інформаційної праці в американському середовищі, було б повторюванням відомих істин. Ми хочемо тут занотувати тільки два доклади для американців, що їх виголосив інж. Роман Крохмалюк, член Літ.-Мист. Клюбу і Т-ва У. Інженерів.

Зачнемо від свіжішого. 12. січня ц. р. на запрошення "Redford Woman's Club" п. Крохмалюк відчитав доклад п. н. „Україна і Росія", попереджений вступним словом відомої приятельки українців п-ні F. Boddy. Предсідниця згаданого клюбу Mrs. W. C. Jordan, в листі до п. Бодді зазначує велике своє вдоволення і вдоволення членів та пише м. і.: Я певна, що досвід п. Крохмалюка з російським комунізмом, дасть нам змогу сильніше з'ясувати собі конечність спинити поширення цісї нелюдської доктрини. До листа залучений вирізок з газети "Redford Record", де зреферовано цей вечір у клюбі з підкресленням, що після докладу його засипувано запитами. Зі змісту деяких запитів можна було легко зрозуміти, як фальшиво або недокладно поінформовані американці про відносини на сході Европи, про умовини життя на теренах завойованих совєтами, зокрема про Україну.

Той сам докладчик говорив у листопаді минулого року в Клюбі П.Е.О. перед добірною американською публікою на тему: Україна — східний бастіон европейської культури. Хоч цей клюб є жіночий, то присутніх було теж чимало чоловіків, головно з інженерських кругів. Жива дискусія та численні запити вказували на велику актуальність теми.

Також і в Клюб П.Е.О. впровадила прелегента згадана пані Бодді, коментуючи його виступ з теплом для українців.

Треба зазначити, що інж. Крохмалюк опанував уже настільки англійську мову, що з успіхом може вже ставати перед американською авдиторією. Актуальність тем протикомуністичних дає тепер українцям змогу втискатись у різні клюби й товариства американців і разом з інформацією про жахливість комуністичних режимів подавати теж матеріял проукраїнський. Аби тільки більше смільчаків найшлось, бо двері тепер отвираються легко.

В. Н-вич

ВСЯЧИНА

ДЯДЬКО СЕМ ЗАПЛАТИВ ГРОШІ ЗА СПАЛЕНІ БАНКНОТИ

Пані Мардж Моретті жила з двома дітьми після смерти свого чоловіка та важко працювала, щоб їх прокормити. Та не забувала вона й про чорну годину та наскладала за чотири роки 1,500 долярів, трохи в готівці, а решту в вартісних паперах та в державних бондах. Жила вона в Мейпвуд в стейті Н. Дж. Ці свої ощадності переховувала в електричній печі. Та захотілося їй спекти „кейк" для своїх дітей, але забула витягнути свій скарб із печі, і гроші та вартісні папери почали в'янути та спалюватися, коли жінка заглянула до печі. Їй порадили поїхати до Вашинґтону, і там державна скарбниця провірила вартість знищених грошей та виплатила їй ще 47 долярів більше, як вона зголосила, не пам'ятаючи докладно, скільки вона заощадила була грошей. Так само дістала повне відшкодування за знищені вартісні папери.

ЗАПЛАТИВ 1,450 ДОЛЯРІВ ЗА НЕПРАВИЛЬНУ ЇЗДУ АВТОМ

Диріґент чоловічого хору в Каламазу, Міш., заплатив 1,450 долярів кари за те, що 29 разів їхав неправильно автом та дістав стільки разів карний квиток від поліцистів. Міський суддя заявив йому таке: „Ми маємо клопіт із такими людьми як ви, які думають, що вони щось інше від звичайних людей".

СОРОК РОКІВ ВИПРОБОВУВАВ ЧАЙ

Пан Чарлз Гатчінсон працював 40 років як „випробувач" чаю. Спочатку працював він шість днів на тиждень по 10 годин кожного дня, а пізніше тільки п'ять днів по 8 годин. Кожного дня він пив по 7 до 8 філіжанок чаю. Залишаючи свою працю, заявив, що американські жінки не вміють приготовляти доброго чаю, якого смак залежить від того, як його запарюється. Чаю не треба варити, як це доблять деякі американські жінки, тільки запарити кип'ятком протягом трьох хвилин. Перед відходом на емеритуру пан Гатчісан показав присутнім службовикам, як треба запарювати чай, щоб добре смакував.

ОБЕРЕЖНО З СТАРИМИ КАРТОПЛЯМИ

Надходить весна і на картоплях появляються кільці. Наші господині повинні знати, що стара картопля, коли кільчиться, має багато так званої соляніни, це значить трійливої речовини. Ця соляніна викликує брак апетиту, болі шлунка, що подібні до корчів шлунка та зіпсуття шлунка. Те саме відноситься і до чорних плям, що їх часто стрічаємо в картоплях. Ці чорні плями треба дбайливо вирізувати, а стару картоплю грубо оббирати. Те саме відноситься і до скільченої квасолі, бо і вона шкідлива для людського здоров'я.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ІСТОРИЧНІ ПРОМАХИ

(Закінчення зі стор. 2)

конує нас, що Европейський Рух ліберальний та поступовий і з прикрістю стверджує, що „п. Чубатий глядить на Европейський Культурний Центр як на жандарма в царському чи сталінському мундурі".

Практика громадської, політичної та наукової служби навчила мене судити всякі ліберальні рухи не по словам а по ділам. Гарних слів про „лібералізм" ми вже чули багато, а всі вони остаточно доводили до поневолення українського народу. І в Америці ми чуємо ці самі гарні слова різних комітетів для визволювання народів Росії, а деякі їх ліберальні члени нерідко дишуть ненавистю до українського народу. Для мене немає сумніву, що існує нині міжнародна коспірація, що заслонюючись ліберальними фразами, криє в собі супроти України далеко неліберальні заміри.

Стверджуємо, що професор Драгоманов не знає основних фактів української історії. Само ствердження історикам Европейського Центру Культури, що київська Росія культурно була близька з Европою це ніяке признання існування окремої української нації в постатті Київської Руси. **Реальне є це, що для них Київська Росія, Московська Росія, Петербурзька Росія, Совєтська Росія це одна історична струя того самого російського народу, що раз мав столицю в Києві, потім в Москві, і так дальше.**

Европейського характеру культури „київської Росії" ніхто з російських істориків-общеросів теж не перечить і ніколи не перечив. Навпаки, вони це підносять як доказ в користь російського народу, що він не все був тоталітарною та автократичною нацією, тільки раз був нацією свободолюбною, а потім автократичною. Раз в історії творив російський нарід твори з такою лицарською свободолюбною ідеологією як „Слово о Полку Ігоря" а потім знов такі цареславні твори як Хомякова, Гоголя та інші.

Якраз цей арґумент прихильники єдиної неділимої Росії підносять як доказ в користь неподільности Росії, бо вона, мовляв, мала в своїй історії ліберальні та автократичні традиції, тому по упадку Сталіна Росія знов може бути такою свободолюбною, якою була за часів „Київської Росії".

Проф. Драгоманов, як виглядає, не визнається в тих історичних проблемах, в них не визнаються теж належно організатори Европейського Руху й тому подають молоді ліберальної Европи до студій та до вірування такі суто заскорузлі погляди, які висловив проф. Драгоманов.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СПРОСТУВАННЯ: В звіті вибраного уряду відділу 200 в Озоне Парк, Н. И., помилково подано імя заст. предс., С. Шіпк — має бути С. Шіпка. Таксамо імя тростіста помилково подано Я. Жаліковський — має бути Я. Жатковський. — В. Ворґуль, секр.

УВАГА! — ROCHESTER, N. Y.

Збори всіх урядників місцевих Союзових відділів відбудуться в Укр. Ам. Клюбі в неділю 1-го березня о годині 6:30 ввечорі. На ці збори повинні прибути всі урядники і бувші делеґати з конвенції. На зборах буде висвітлена фільма Союзівки, а опісля матимемо важні наради. — Головний радний У.Н.С. Василь Гусар.

Посмертні Згадки

МАРІЯ ГОРОХІВСЬКА членниця відділу 324 УНСоюзу упокоїлася 17. лютого в Филаделфії, Па. Уродилася 1896 р. в селі Лішня, повіт Дрогобич. Брала дуже активну участь у громадському житті. Ціле своє життя посвятила суспільній праці і була щирою українкою. Померла на удар серця. Похорон відбувся 21. лютого. — В. Їй П.!

І Струк, секр.

ІЛЬКО ТИМЦІВ, член Братства св. Володимира від. 130 УНСоюзу в Ню Йорку, помер по довгій і тяжкій недузі в суботу, 7. лютого 1953 р., на 73 році життя. Покійний походив зі села Вульбронсцка, повіт Самбір, Зах. Україна. Пилишив в смутку жену Марію і дві замужні дочки Маргарету і Анну. Похорон відбувся у вівторок, 10. лютого з дому жалоби на цвинтар Greenfield в місцевості Hempstead. — В. И. П.!

Лучанко, секр.

КАТАРИНА ДЕНЬКО, членниця від. 235 УНСоюзу в Россфорд. О., померла по довшій недузі 10. лютого 1953 р., проживши 56 років. Покійна родилася в селі Домінськовиці, повіт Горлиці. До УНСоюзу вписалася 1923 року. Полишила мужа Василя, 3 синів 3 дочки і 13 внуків. Похорон відбувся 12. лютого з похоронного заведення до гр. кат. церкви св. Арх. Михаїла, в відтак на цвинтар в Толідо, Calvary Cemetery. — В. Їй П.!

М. Бобер, секр.

ПОДЯКА

Високоповажаним пп. лікарям: Др-ві Романові Осінчукові і Др-ві Ярославові Воєвідці за влучну діяґнозу та за солідну опіку і моральну піддержку під час і по операції моєї дорогої Дружини і нашої улюбленої Мами — Ольги — складають найсердечнішу подяку

муж **Михайло** і сини **Маркіян** та **Андрій Бачинські.**

Отсим повідомляємо, що в В НЕДІЛЮ 1. БЕРЕЗНЯ 1953 р., о год. 11. відправиться в церкві оо. Василіян св. Юра в Ню Йорку при 7. вулиці

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

за упокій душ наших найдорожчих й незабутніх Братів і Вуйків

бл. п. о. Сотника ЕМАНУЇЛА КОРДУБИ,

померлого несподівано 4. січня 1953 в Менчестер, Англія

та

бл. п. інж. СЕМЕНА КОРДУБИ,

померлого після тяжкої недуги 22. січня 1953 в Клівленді Огайо, ЗДА, на яку запрошуємо сердечно всю Родину, Друзів по зброї та всіх Знайомих.

Брати: Юрій, Дам'ян й Володимир з Родиною;
Сестрінки: Люба Олексюк з Родиною
о. Богдан, Роман і Степан з Родиною — Курласи;
Емануїл й Ярослав з Родиною — Глуховецькі.

ТАРЗАН, ч. 3017. Мародери.

„На Аллаха, приятелю Нельсоне", завважив Гассан. „Ти маєш силу вола. Купець Мек Наб мертвий".

„Вантаж слонову кість", наказав Гассан. „Потім швидко кінчай своє діло. Я представлюся чарівній донці Мек Наба".

Коли вони залишили схил, Нельсон підніс руку на знак.

Негайно орда чоловіків вийшла з криївки і рушила вперед, злющо кричачи.